

XXXV FESTIWAL ARS CAMERALIS

3 – 27 LISTOPADA 2026 | PUSTKA

4 listopada | środa

godz. 19.00 | koncert

W stronę ciszy

Orkiestra Il Suonar Parlante

Kierownictwo artystyczne: **Vittorio Ghielmi** (viola da gamba)

Soliści: **Teresa Marut** (sopran), **Margot Oitzinger** (alt), **Zacharie Fogal** (tenor)

Miejsce: Sala Koncertowa, Akademia Muzyczna im. Karola Szymanowskiego, Katowice

Bilety: 50,00 zł | dostępne na Ticketmaster: <https://www.ticketmaster.pl/event/705997126>

W muzyce pustka niekoniecznie oznacza brak dźwięków. W chińskiej tradycji muzycznej najbardziej przejmującym dźwiękiem jest ten, który wygasa z pianissima w ciszę. Skoro cisza jest nieskończona, dźwięk – jakkolwiek „głośny” – pozostaje skończony. W programie koncertu znalazła się muzyka francuskich mistrzów epoki baroku oraz Arvo Pärta. Twórczość tych z pozoru odległych kompozytorów, choć posługuje się odmiennymi środkami, odznacza się przejrzystością otwierającą się w stronę metafizyki – pustką znacznie „pełniejszą” niż muzyka epoki romantyzmu, tak gęsta od nut i instrumentów. Monsieur de Sainte-Colombe – nieco tajemnicza postać paryskiego życia muzycznego połowy XVII wieku i nauczyciel Marina Maraisa – pozostawił po sobie około stu utworów na dwie viole da gamba. W dziełach tych unikalny, niepowtarzalny styl kompozytorski prowadzi nieustanny dialog z ciszą (styl ten, stanowiący fundament francuskiego idiomu, później ugruntował Jean-Baptiste Lully). W tym samym czasie powstaje utwór „Méditation faite sur ma mort future” [„Medytacja nad moją przyszłą śmiercią”] Johanna Jakoba Frobergera, który trudy wędrówek całego życia kompozytora – od Stuttgartu, przez Wiedeń i Rzym, aż po Londyn – kondensuje w jeden, ponadczasowy akt kontemplacji. W połowie kolejnego stulecia Jean-Philippe Rameau rozwinął ten „francuski styl” i doprowadził do pełnej formy. Nie popadając w manieryzm, odkrył zasady nowoczesnej harmonii i wykorzystał je do stworzenia przejrzystego, niemal impresjonistycznego języka, w którym rezonans instrumentów, traktowanych niemal jak dzwony, kreuje przestrzeń dźwiękową będącą czystym światłem. Gdy utwór dobiega końca, pozostawia w słuchaczu nieruchomy, duchowy ślad: obraz świetlisty, a zarazem milczący. W materii dźwiękowej te dwa elementy łączy Arvo Pärt: dialog z ciszą (Sainte-Colombe) oraz

grę czystych dźwięków i ich rezonansu (tintinnabuli). Dwie idee, które ten wybitny estoński kompozytor opracował teoretycznie i wcielił w życie, tworząc jedno ze swoich najbardziej metafizycznych dzieł: „Stabat Mater” na sopran, alt, tenor i trzy instrumenty smyczkowe.

/ Vittorio Ghielmi

ORKIESTRA IL SUONAR PARLANTE

Zespół został założony w 2000 roku, początkowo występował jako konsort viol. Siedem lat później przekształcił się w Orchestrę Il Suonar Parlante. Inicjatorami powołania do życia tej wyjątkowej, twórczej wspólnoty solistów byli: włoski dyrygent, kompozytor i gambista Vittorio Ghielmi oraz argentyńska śpiewaczka Graciela Gibelli. Od tamtej pory grupa występowała w najważniejszych salach koncertowych świata i realizowała rezydencje artystyczne w Madrycie, Stuttgarcie, Segowii i brukselskim centrum Bozar.

Określenie „Il Suonar Parlante”, wprowadzone przez Paganiniego, odnosi się do techniki, dzięki której instrumenty naśladują ludzki głos. Muzycy rozwijają to podejście, otwierając nowe perspektywy interpretacji repertuaru muzyki dawnej i klasycznej. Dyskografia zespołu, prezentująca brzmienie instrumentów dawnych, spotkała się z szerokim uznaniem, by wymienić tylko: „Full of Colour” (2004, nagrody Diapason d’Or, Choc du Monde de la Musique), „Barbarian Beauty” (2012, utwory na violę da gamba, z udziałem wirtuoza cymbałów Marcela Comendanta) czy „The Passion of Musick” (2014, z udziałem flecistki Dorothee Oberlinger, nagroda ECHO Klassik).

Skład orkiestry: Flavio Losco (skrzypce), Nicolas Penel (skrzypce), Maxime Alliot (skrzypce, viola da gamba), Laurent Galliano (viola da gamba), Krzysztof Firlus (viola da gamba), Marco Testori (wiolonczela), Riccardo Coelati Rama (kontrabas), Florian Birsak (cymbały)

VITTORIO GHIELMI

Dyrygent, kompozytor oraz kierownik Katedry Muzyki Dawnej i profesor w Mozarteum w Salzburgu, a także autor szeregu prac muzykologicznych i wydań muzyki dawnej. Wirtuoz violi da gamba, dzięki intensywności i wszechstronności interpretacji muzycznych uznawany za jednego z najwybitniejszych mistrzów tego instrumentu. Należy do wąskiego grona gambistów regularnie zapraszanych w charakterze solisty i/lub dyrygenta do współpracy zarówno z orkiestrami współczesnymi, jak i barokowymi. Od najmłodszych lat łączy repertuar

barokowy z kreowaniem nowych rzeczywistości muzycznych, realizując projekty z udziałem muzyków jazzowych i flamenco, twórców piosenki autorskiej i artystów reprezentujących tradycje pozaeuropejskie.

TERESA MARUT | SOPRAN KOLORATUROWY

Ukończyła z wyróżnieniem Akademię Muzyczną im. Karola Lipińskiego we Wrocławiu w klasie śpiewu prof. Danuty Paziuk-Zipser oraz prof. Aleksandry Kubas-Kruk. Od debiutu operowego w 2022 roku współpracuje z czołowymi teatrami operowymi w Polsce, wśród których znajduje się Warszawska Opera Kameralna, Opera Wrocławska, Opera Krakowska czy Opera i Filharmonia Podlaska. W jej repertuarze znajdują się między innymi partie: Królowej Nocy („Czarodziejski flet”), Costanzy („Griselda”), Rosiny („La finta semplice” i „Cyrulik sewilski”), Despiny („Così fan tutte”), a także partia sopranowa w „Carmina Burana” czy Zofii („Kawaler srebrnej róży”). Równolegle z działalnością operową prowadzi aktywną działalność koncertową, współpracując z dyrygentami takimi jak Bassem Akiki, Yaroslav Shemet, Howard Arman, Vittorio Ghielmi, Dirk Vermeulen i Adam Banaszak. Jest laureatką i finalistką krajowych oraz międzynarodowych konkursów wokalnych.

MARGOT OITZINGER | ALT

Ceniona śpiewaczka koncertowa i interpretatorka oper od renesansu do wczesnego klasycyzmu. Podczas studiów śpiewu na Universität für Musik und darstellende Kunst w Grazu, które ukończyła z wyróżnieniem, zdecydowała się na specjalizację w muzyce dawnej. Uczęszczała na kursy mistrzowskie i seminaria prowadzone przez Emmę Kirkby, Petera Kooija i Jill Feldman. Śpiew polifoniczny i wczesnobarokowy śpiew zespołowy są równie ważnymi elementami jej repertuaru, jak dzieła mistrzów baroku. Występowała w najważniejszych salach koncertowych pod batutą renomowanych dyrygentów, takich jak Philippe Herreweghe, Jordi Savall, Philippe Pierlot, Masaaki Suzuki, John Butt, Andrea Marcon, Michi Gaigg, Lorenzo Ghielmi, Christoph Prégardien czy Rudolf Lutz.

ZACHARIE FOGAL | TENOR

Wrażliwy i wszechstronny artysta, występujący jako solista i w zespołach kameralnych. Ukończył wokalistykę na kanadyjskim Uniwersytecie Wilfrida Lauriera, gdzie studiował u profesora Daniela Lichtiego oraz wokalistykę i pedagogikę wokalną w Zürcher Hochschule der Künste w Szwajcarii pod opieką profesora Scota Weira. Występował między innymi w tytułowej roli w „Judaszu Machabeuszu” Georga Friedricha Händla, w tytułowej partii

w „Kantacie o Świętym Mikołaju” Benjamina Brittena oraz partii Uriela w „Stworzeniu świata” Josepha Haydna. Jednak szczególne miejsce dla Fogala zajmuje muzyka Johanna Sebastiana Bacha, jako solista występował w wielu kantatach, pasjach i oratoriach kompozytora. Tenor regularnie występuje z takimi zespołami jak Schweizer Vokalconsort, Voces Suaves i Stiftung J.S. Bacha. Wykłada w Diözesane Kirchenmusikschule St. Gallen w Szwajcarii.

→ Województwo Śląskie

ORGANIZATOR:

→ Instytucja Kultury Ars Cameralis | Ars Cameralis jest Instytucją Kultury Samorządu Województwa Śląskiego

PARTNER:

Międzynarodowy Festiwal Muzyki Dawnej Improwizowanej „All’Improviso”

Więcej informacji:

→ Strona Festiwalu: <https://arscameralisfestiwal.pl>

→ Facebook: <https://www.facebook.com/cameralis>

→ Instagram: https://www.instagram.com/ars_cameralis